

БЕЛАРУСКИ АВАНГАРДИЗЪМ

1919

- По инициатива на Марк Шагал във Витебск е създаден Художествен институт, който по-нататък става център на беларуския авангардизъм.
- Във Витебск пристига Казимир Малевич като преподавател в организираното от Марк Шагал Народно художествено училище (Народная художественная школа). По това време Витебск е наречен “втори Париж” заради изключителното му значение за развитието на модерното европейско изкуство. Днес този период е известен като “Витебска школа”. Преподаватели тук са такива знаменитости на авангардното изкуство като Марк Шагал, Казимир Малевич, Ел Лисицки, Вера М. Ермолаева, Иван (Жан) Албертович Пуни и др.
- Във Витебск е издадена основополагащата книга на К. Малевич “За новите системи в изкуството” (“О новых системах в искусстве”).

1920

- Излиза още една книга на К. Малевич, разкриваща естетиката на супрематизма: “Супрематизъм: 34 рисунки” (“Супрематизм: 34 рисунков”).
- Във Витебск е създадена групата ПОСНОВИС (съкр. от “Последователи нового искусства”, бълг. “Последователи на новото изкуство”), която скоро е преименувана на УНОВИС (“Утвърдители нового искусства”, бълг. “Утвърдители на новото изкуство”). Инициатор и вдъхновител е К. Малевич, поканен в града от М. Шагал и назначен за ръководител на учебното студио от В. Ермолаева – директор на Художествения институт във Витебск. Представителите на групата творят в концептуалната рамка на супрематизма. В обединението влизат Ел Лисицки, В. Ермолаева, И. Чашник, Н. Суетин, А. Каган, Л. Юдин, Л. Хидекел и др. Клонове на групата по-късно се появяват в Москва, Петроград, Смоленск, Оренбург, Екатеринбург, Саратов, Самара, Перм и Одеса. Дело на групата през 1920 г. са постановката на “супрематистки балет” с хореограф Н. Коган, както и театралните постановки на “Мистерия-буф” (“Мистерия-буфф”) от Вл. Маяковски и на операта “Победа над слънцето” (“Победа над солнцем”) на А. Кручоних. Дизайнер на костюмите в “Победа над слънцето” е В. Ермолаева под ръководството на К. Малевич. Избрали за основа на своята програма предизвикателството да променят физическия облик на руската култура, членовете на групата насочват своите писалки и четки към постерите, стените и тротоарите. В резултат на това Витебск заприличва на огромна открита “Уновис” галерия с нарисувани навсякъде супрематистки квадрати и кръгове. Членовете

на групата насочват вниманието си и към архитектурата, смятайки я за физическа база на културата. С идеите за перманентна промяна в цялото общество са свързани мащабни архитектурни проекти за нестандартни сгради от метал и стъкло.

- Във Витебск излиза списание “Аеро” – едно от изданията на УНОВИС.
- Във Витебск започва да излиза списание “Уновис”. Продължава до 1921 г. Активният период на супрематизма във Витебск завършва през 1922 г. с преместването на К. Малевич и голяма група негови студенти в Петроград, където те продължават да работят в концептуалната рамка на ИНХУК (Институт художественной культуры, бълг. Институт за художествена култура).

Юлиана Чакърва-Бурлакова

Марк Шагал, *Рожден ден*, 1915